

виробничого комплексу компанії «Шабо», в одному з найдавніших виноробних регіонів Європи, традиції якого були закладені ще в античні часи. Це єдиний в Україні культурний центр, який об'єднує діюче високотехнологічне підприємство, стародавні винні підвали, дегустаційний зал, експозиції сучасного скульптурного та архітектурного мистецтва, а також унікальний Музей вина та виноробства. «Центр культури вина Шабо», вже включено комісією Ради Європи до туристичної карти європейських винних маршрутів[3].

Для просування українського винного туризму на міжнародний туристичний ринок та, відповідно, популяризації вітчизняної виноробної продукції й українських винних турів необхідно:

- врегулювати законодавчі питання, щодо якості продукції відповідності її міжнародним стандартам;
- врегулювати податкові питання, особливо що стосується акцизних зборів для виробників натуральних та кріплених вин;
- створити достатньо інформативних багатомовних карт і буклетів, путівників Національного каталогу винних маршрутів та провідних винних підприємств, для поширення його серед дипломатичних і торгових представництв, туристів що подорожують Україною самостійно або групами;
- популяризувати серед українських громадян культуру споживання вина;
- за державної підтримки різних рівнів, з урахуванням досвіду різних країн, зокрема Франції й Італії як лідерів даного напрямку туризму, розробити регіональні та національні програми розвитку винного туризму в Україні;
- проведення навчальних семінарів та майстер класів з проблем організації винних маршрутів, спеціалізованих атракцій, професійних та споживчих дегустацій тощо и [1].

Отже, винний туризм в Україні може стати ще однією гранню привабливості нашої держави, як для іноземних туристів так і для самих українців. Важливим у розвитку винного туризму є те, що і великі, і малі виноробні підприємства можуть ефективно використовувати винні тури для підвищення просування продукції власного виробництва на вітчизняному та міжнародному ринках, збільшення обсягів реалізації вина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баглей Д.В. Досвід розвитку вино-гастрономічного туризму Франції в українських реаліях / Д.В. Баглей, О.О. Мотузенко // Конструктивна географія та раціональне використання при-родних ресурсів. – 2014. – № 10. – С. 3-15.
2. Виноградний кадастр України / С. І. Мельник, М. Ф. Агафонов, В. М. Костенко та ін. – К. : Міністерство аграрної політики України, 2010. – 97 с.
3. Виноградний кадастр України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://eurowine.com.ua/tmp/kadastr/index.php>
4. Михайлюк О.Л. Перспективи розвитку винних туристичних кластерів на Півдні України / О.Л. Михайлюк // Науковий вісник ОНЕУ. – 2013. – № 1. – С. 29-41.
5. Стельмах О.А. Перспективи розвитку ресторанної галузі в етнотуризмі / О.А. Стельмах, О.Г. Агеєнко, К.Ю. Коваленко // Розвиток туристичного бізнесу : міжнар. наук.-практ. конф., 17-19 березня 2011 р. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. С. 160-161.
6. Global economic viti vini culture [Electronic resource] // International Organisation of Vine and Wine (OIV). – 2014. – Access regime : www.oiv.int/oiv, free. – The title screen. – Language : eng.

Карпенко М.

Науковий керівник – доц. Лаврін Г. З.

ВАЖЛИВІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ-ГЕОГРАФІВ

Постановка проблеми. Питання фізичного виховання студентської молоді в період становлення України як незалежної держави пов'язані насамперед із обґрунтуванням доцільності, статусу й пошуком оптимальної моделі цього процесу. Сьогодні фізичне виховання студентської молоді, на жаль, далеко від досконалості, що зумовлено низкою об'єктивних причин: 1) недостатньою кількістю позааудиторних занять із фізичного виховання; 2) низьким рівнем мотивації до самостійних занять фізичними вправами; 3) недостатнім рівнем спеціальних знань і практичних умінь у галузі фізичної культури; 4) низьким рівнем використання новітніх технологій і сучасних технічних засобів під час позааудиторних занять; 5) недостатнім фінансовим забезпеченням; 6) низькою ефективністю управління фізичним вихованням, яке здійснюється у вищих навчальних закладах.

Фізична культура і спорт є одним із чинників, що сприяють збереженню здоров'я, підвищенню продуктивності праці та професійної працездатності людини на виробництві, успішності оволодіння професійними знаннями й навичками у студентів. Дослідники [5] зазначають, що наявна в теперішній час організація фізичного виховання у вищих навчальних закладах є малоєфективною для зміцнення здоров'я, підвищення рівня фізичної підготовленості й професійно важливих психофізіологічних якостей, мотивації студентів до занять фізичною культурою та спортом. Особливо потерпають студенти вищих навчальних закладів гуманітарного профілю, у тому числі і студенти-географи [1]. Унаслідок цього постає необхідність постійно вдосконалювати процес фізичного виховання майбутніх фахівців для оптимізації їхнього фізичного

стану та підтримання належного рівня здоров'я, інтенсифікації розвитку значущих професійних психофізіологічних якостей, зростання їхньої мотивації та потреби у фізкультурно-спортивній діяльності ще в період навчання у вищому навчальному закладі.

Важливе значення в цьому відіграє професійно орієнтована фізична підготовка, яка за своїм визначенням враховує умови трудової діяльності студентів – географів [6].

Перетворення кількісних показників освітніх послуг на якісні є стратегічним завданням реформування вищої освіти України. Воно передбачає перегляд змісту вищої освіти та наповнення його новим матеріалом, упровадження сучасних технологій у навчальний процес [7]. В останні роки напрацьовані значущі за обсягом теоретичні та методичні розробки професійної спрямованості фізичної підготовки у вищих навчальних закладах, її цілісної концепції, але разом із тим мало розробок за окремими професіями в тому числі і за професією учителя-географа.

Мета статті – обґрунтувати важливість професійно-прикладної фізичної підготовки у процесі фізичного виховання студентів-географів.

Викладення основного матеріалу.

Прикладний напрям у практиці фізичного виховання визначався ще в 30-ті роки. А із 60-х років до програми з фізичного виховання введено обов'язковий розділ «Професійно-прикладна фізична підготовка» (ППФП). ППФП спрямовується на розвиток фізичних і пов'язаних із ними психологічних якостей, а також на формування рухових умінь та навичок відповідно до особливостей майбутньої діяльності студентів-географів.

ППФП потребує обґрунтованого добору комплексів прикладних фізичних вправ. Засобами ППФП є фізичні вправи, які відповідають особливостям діяльності студентів-географів. Їх умовно можна розділити на декілька груп за вирішуваними педагогічними завданнями.

1. Для виховання професійно важливих фізичних якостей застосовуються вправи на швидкість, силу, витривалість, координацію, гнучкість. Переважно це вправи з гімнастики, легкої атлетики, спортивних ігор і спеціально створені. До останніх належать прикладні види спорту.

2. Для формування та вдосконалення прикладно-допоміжних рухових навичок широко використовують звичайні рухи (стрибки, метання, плавання, гребля), а також інші засоби (їзда на конях, мотоциклі, вправи прикладного туризму). Поглиблене оволодіння цими навиками є обов'язковою умовою ефективною діяльності, що забезпечує безпеку праці.

3. Для вдосконалення психічних якостей (вольових, уваги, реакції на сигнали) велике значення мають цілеспрямоване використання фізичних вправ і заняття окремими видами спорту. Причому їх вплив на розвиток психічних якостей неоднаковий. Удосконаленню вольових якостей сприяють заняття всіма видами єдиноборств, спортивними іграми, стрибками у воду, гімнастичними вправами, що містять елементи небезпеки.

4. Підвищення стійкості до несприятливих впливів зовнішнього середовища (нестачі кисню, перегріву) досягається відповідними вправами, які не тільки вдосконалюють будь-яку якість, але й водночас дають неспецифічний тренувальний ефект. В окремих видах ППФП, крім основних засобів – фізичних вправ, для підвищення стійкості організму до охолодження й перегріву використовуються природні чинники (вода, повітря, сонце).

Програмами з ППФП передбачено також теоретичний розділ. Теоретична підготовка, крім загальних відомостей із фізкультури та спорту, дає знання в галузі виробничої фізичної культури формування навичок організаційно-методичної підготовки. ППФП будується в поєднанні із загальною фізичною підготовкою (ЗФП). Отже, у практичному відношенні види підготовки складають систему заходів фізичного виховання із професійною спрямованістю.

Навчання студента-географа, як і робота будь-якого працівника розумової сфери, характеризується малорухомим способом життя – тривалим вимушеним перебуванням у сидячій позі. В особливо складному становищі опиняються студенти перших курсів, які потрапляють до ВНЗ у нові соціальні відносини й умови діяльності.

Отже, навчальна праця студента за своєю фізичною важкістю відповідає першій категорії (легка праця), а за своїм психічним напруженням – четвертій (дуже напружена праця). В аналогічному стані перебувають і викладачі-географи, робочий день яких складається з 8 годин праці безпосередньо в установі і 2–4 годин самостійної роботи вдома (опрацювання спеціальної літератури, перевірка робіт та інше). Особливостями такої трудової діяльності [1, 4, 7] є тривале перебування в малорухомій позі (переважно сидячи), монотонність операцій, необхідність відтворювати й переробляти через зоровий аналізатор чималу кількість інформації, виконувати велику кількість дрібних точісних операцій, що пов'язано із роботою на комп'ютерній техніці. У такому режимі виникає дефіцит рухової активності, що отримало назву гіпокінезії [1, 4]. Дані спеціальності не відзначаються особливо несприятливими санітарно-гігієнічними умовами чи значною фізичною напруженістю, але така тривала нерухома праця призводить до негативних патологічних змін в органах та системах життєдіяльності організму [1, 4, 6]: погіршується сенсомоторна реакція, знижується функція уваги, мислення,

пам'яті, послаблюється емоційна стійкість, погіршується зір, точність і координація рухів, зростає кількість нервово-психічних розладів та стресів, захворювань серцево-судинної, дихальної та нервово-м'язової системи, порушення обміну речовин, порушення постави, застійні явища в органах. У жінок та чоловіків, які виконують тривалу сидячу роботу, часто спостерігаються захворювання статеві сфери і шлунково-кишкового тракту, варикозні порушення судин нижніх кінцівок. Працівники розумової сфери та студенти, в тому числі і студенти-географи вимушені відтворювати за день велику кількість дрібних локальних рухів, які виконуються за рахунок м'язів передпліччя і кисті рук (робота на комп'ютері, написання рефератів, перегляд текстів, письмових робіт тощо). Від того, хто працює, вимагається вміння дозувати невелике за величиною силове напруження. Тому відсутність здатності відчувати й чітко дозувати силові навантаження спричиняє велику витрату енергії, швидко переводить до перенапруження нервово-м'язового апарату, що нерідко призводить до різних захворювань м'язів периферичної нервової системи. Фахівці стверджують, що велике навантаження на слабкі м'язи є причиною перетому цих м'язових груп [4].

Отже, на основі з аналізу вказаної проблеми можна зробити висновок, що першим нагальним завданням професійно орієнтованої підготовки студентів-географів є удосконалення системи ППФП представників розумової праці, яка супроводжується малорухомих, тривалим сидячим положенням тіла і великим психофізичним напруженням. Особливо актуальною за таких умов буде удосконалена ППФП для студентів, які за станом здоров'я зараховані в спеціальні медичні групи. Фахівці [1, 4] стверджують про необхідність розвитку в цієї категорії осіб сили й витривалості тих м'язів, які витримують найбільше статичне напруження під час малорухомих роботи.

На наш погляд, ППФП повинна бути спрямована не тільки на профілактику та ліквідацію негативних наслідків у розумовому чи фізичному стані студента-географа, але й на його психологічну реабілітацію – бажання продовжувати таку роботу. Це вимагає нових, нестандартних та індивідуалізованих підходів ППФП, побудованих на високому позитивному емоційному фоні.

Антиподом до нормативного підходу, який панує у фізичному вихованні студентів є інша, більш сучасна форма організації фізичного виховання – розвивальна. Розвивальна форма передбачає створення таких умов, які викликають у студентів усвідомлену внутрішню потребу до знань і бажання самостійно займатися психофізичним вдосконаленням, досягати належного рівня фізичної підготовленості всіма доступними науково обґрунтованими засобами.

Висновки. Професійно-прикладна фізична підготовка є важливою складовою частиною фізичного виховання студентів-географів. Вона передбачає раціональне використання засобів, методів та організаційних форм, повинна поєднуватись із загальною фізичною підготовкою й включати перевірку та оцінку підготовленості студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бальсевич В. К. Физическая активность человека / В. К. Бальсевич, В.А. Запорожанов. – К. : Здоровье, 1987. – 224 с.
2. Бондаревская Е. В. Гуманистическая парадигма личностно ориентированного образования / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1997. – № 4. – С. 11 – 17.
3. Волков В. Л. Основы професійно-прикладної фізичної підготовки студентської молоді / В. Л. Волков. – К. : Знання України, 2004. – 82 с.
4. Грибков В. А. Методика восстановления умственной и физической работоспособности студентов средствами физической культуры в процессе учебно-трудовой деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. / В. А. Грибков ; ВНИИФК. – М., 1995. – 26 с.
5. Драчук А. І. Оптимізація фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів гуманітарного профілю : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / Драчук Андрій Іванович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Ль., 2001. – 20 с.
6. Жидких В. П. Основы непрерывного физкультурного образования молодежи на этапах освоения рабочей и инженерной профессии / В. П. Жидких // Теория и практика физической культуры. – 1998. – № 6. – С. 49.
7. Завидівська Н. Н. Професійно-прикладні основи формування здорового способу життя студентів вищих навчальних закладів економічного профілю : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Наталія Назарівна Завидівська ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2002. – 20 с.
8. Канишевський С. М. Науково-методичні та організаційні основи фізичного самовдосконалення студентства / Канишевський С. М. – К. : ІЗМН, 1999. – 70 с.